

Motion till riksdagen 2024/25:2920

av Sten Bergheden (M)

Det offentligas konkurrens gentemot civilsamhället

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att om möjligt ge ett tilläggsdirektiv till nämnda utredning om att en analys görs av det offentligas konkurrens med civilsamhället med uppdrag att också lämna förslag som motverkar denna osunda konkurrens och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är grundläggande att villkoren för offentlig och privat näringsverksamhet är likartade. Dels av rättviseskäl, dels på grund av att osund konkurrens begränsar innovation och tillväxt. Inte minst finns det risk på lokal och regional nivå att små och medelstora företag drabbas av osund konkurrens om och när offentliga aktörer bedriver någon form av näringsverksamhet. Det kan handla om kommuner som bedriver allt från gym till försäljning av maskiner. Det är ett hot mot konkurrensen då en offentlig aktör kan ha ensamrätt på infrastruktur samt har tillgång till skattemedel.

Det är därför positivt att regeringen under hösten 2023 tillsatt en utredning för att analysera och bedöma behovet av ett nytt, bredare konkurrensverktyg som komplement till nuvarande konkurrensverktyg.

Men det är numer inte bara privata verksamheter som utsätts för osund konkurrens av kommuner. Det finns exempel på kommuner som har långtgående verksamheter som konkurrerar med civilsamhället. Exempelvis erbjuds av kommuner på flera håll en mängd olika och kostnadsfria aktiviteter riktade till seniorer. Detta trots att det finns landstäckande seniororganisationer vars verksamhet bygger på just aktiviteter men ofta till självkostnadspris.

Osund konkurrens från kommuner gentemot civilsamhället är oskäligt och medför därutöver att civilsamhällets viktiga arbete och dess demokratiaspekt riskerar att gå förlorad. Dessutom är det orimligt att kommunala gratisaktiviteter för vissa ålders- eller

intressegrupper, som civilsamhället redan anordnar och bygger på sin verksamhet på, är något som kommuner alls ska syssla med när samma kommuner dels inte alltid klarar sitt kärnuppdrag, dels anhåller om utökade statsbidrag från staten.

Denna utveckling behöver motverkas, det offentliga ska inte konkurrera med varken privata näringslivet eller med civilsamhället.

Sten Bergheden (M)